

MILJØ-
DIREKTORATET

Korleis påverkar motorferdsle naturen vår?

[MFDok 6min \(youtube.com\)](#)

Olaf Bratland
Naturoppsyn

SNO – kven er me, og kva er vår rolle ift motorferdsle i utmark?

- Lov om statlig naturoppsyn av 21.6.1996 :
- **§ 1. Lovens formål og stedlige virkeområde**
- For å ivareta nasjonale miljøverdier og forebygge miljøkriminalitet kan Kongen opprette et naturoppsyn.

- **§ 2. Oppsynets oppgaver**
- Oppsynet **skal** føre kontroll med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av:
3. lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag

Lovverket som regulerer motorferdsle i utmark

- Lov om motorferdsel i utmark
- Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag
- Grunneigar sin rett til å nekte etter mfl §10
- **Formål:**
- Formålet med denne lov er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å **verne om naturmiljøet** og **fremme trivselen**.
- **Hovudregel:**
- - I utmark og vassdrag er motorferdsel ikke tillatt med mindre annet følger av denne lov eller vedtak med hjemmel i loven.
- -All motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag skal foregå aktsomt og hensynsfullt for å unngå skade og ulempe for naturmiljøet og mennesker.

Effektar av motorferdsel i utmark på natur, folk og samfunn.

- Rapport som samanstillar den kunnskapen som finnes «der ute» av 2007.

Kan søkast opp og lastast ned frå nett. Nyttig verktøy for dykk som skal forvalte motorferdsleregelverket.

Kva seier så kunnskapen?

NINA Rapport 187

Effektar av motorferdsel i utmark på natur, folk og samfunn

Ein kunnskapsstatus

Odd Inge Vistad (red.)
Dagmar Hagen
Ole Reitan

Effektar på vegetasjon og terreng:

- Terrengekjøring på barmark (og dels scooter etter snøsmelting) kan gjere klart mest skade på vegetasjon og landskap - noko som i stor grad seier seg sjølv.

Det er ein rekke faktorar som kan påverke skadeomfanget:

- Kva årstid ?
- Været siste tida- periodar med mykje nedbør eller tørke?
- Kvar skjer kjøringa - høgaltpine områder med liten regenereringsevne eller lavare skogområder med høg bonitet og god regenereringsevne?

Forts. effektar på vegetasjon og terreng

- Underlaget - fjell eller myr eller kombinasjonar av fleire?
- Kjøretøyet - ift tyngde og marktrykk, belter og hjul?
- Føraren - kor aggresivt kjører han/ho? Alder og erfaring?

Kan de gjennom vilkårsettjing i saksbehandling av slike søknader styre motorferdsel på ein slik måte at skadepotensiale vert mindre?

Gravemaskin med stor vekt og stålbelter har potensiale til å lage store skader i terrenget, spesielt i våte parti.

Effektar på fauna

- Luftfartyg (som for eksempel helikopter) ser ut til å ha størst påverknad og effekt på dyrelivet
- Dernest snøscooter og truleg og barmarkskjøring, spesielt i hekke/yngletid for sårbare pattedyr og fuglar.
- I innsjøar og vassdrag er motorferdsel på vatn særleg ein trussel mot samlingar av sårbare vassfuglartar
- Vinter med mykje snø og liten mattilgang er kritisk tid for fleire dyreartar. Og særleg hekke-/yngletid er ei anna kritisk tid..

Forts effektar på fauna

- Synest å være begrensa kunnskap på kva effektar og konsekvensar motorferdsle har på dyrelivet på kort og lang sikt ift reproduksjon/overlevelse.
- I mangel på konkret kunnskap blir «føre-var prinsippet» viktig.
- Vilkårsetting viktig for å begrense skadeomfang.
- Graden av påvirkning motorferdsle har på dyrelivet er avhengig av ein rekke faktorer:

forts. effektar på fauna

- Korleis kjøretøyet blir brukt er viktigare enn kva type kjøretøy- eks aggressivt kontra meir roleg kjøring
- Om det føregår motorferdsle i lufta, på bakken eller på vatn har betydning for effekten det har på ulike artar.
- Tidspunkt
- Omfang
- Fordelinga i landskapet
- Oppførsel til menneska på og utanfor kjøretøya
- Kan de som forvaltning gjere noko her ift vilkårssetting i løyver som vil gjere effekten av motorferdsle mindre på fauna?

Utviklinga ift snøscootrar frå 1977 – henta fra SSB

- 1977-knapt 8000 registrerte skutre i Norge
2023-100 000
2035-150 000, framskrive

Om lag 75 mill kilometer køyrd pr år, og det er den lovlege køyringa

